

Kitapçık 06 / 12

Uluslararası Raporlamada Kültürel Kodlar: IFRS Yorum Farkları, Dilsel Belirsizlik ve Yapay Zeka Çeviri Riskleri

Yayın Metadeta Paketi (Kitapçık 6)

Kitapçık Adı: Uluslararası Raporlamada Kültürel Kodlar – IFRS Yorum Farkları, Dilsel Belirsizlik ve Yapay Zeka Çeviri Riskleri

Seri Adı: S&A IEPA – Stratejik Finans ve Performans Serisi

Seri Numarası: Kitapçık 06 / 12

Yazar: Aliksan Ohanyan Founder, S&A IEPA™ CFO Advisory & AI-Driven Financial Architecture
Former CFO @ Nestlé, EY, UCB Pharma, Beretta Group, Signode Group JV

Yayın Tarihi: Temmuz 2026

Sürüm: v1.0 (İlk Yayın)

Lisans / Kullanım Notu: Bu kitapçık S&A IEPA tarafından ücretsiz sunulmaktadır. Kaynak gösterilerek paylaşılabilir. Ticari amaçla çoğaltılamaz.

PDF Durumu: Hazır, indirilebilir.

PDF Dosya Adı Önerisi: SAIEPA-Kitapcik06-IFRS-Kulturel-Kodlar.pdf

Kitapçık URL Önerisi: <https://saiepa.com/kitapciklar/ifrs-kulturel-kodlar/>

Kapak Görseli Konsepti (AI Prompt)

Tema: Gold–Black premium kurumsal tema IFRS standartlarını temsil eden soyut metin blokları Dilsel belirsizlik, kültürel kodlar ve AI çeviri katmanlarını gösteren geometrik çizgiler Minimal, CFO ve akademik seviye tasarım

AI Prompt: “Gold & black corporate theme, abstract IFRS text blocks, cultural interpretation layers, AI translation risk highlights, elegant financial-reporting design, minimalistic geometric lines, premium business aesthetics, high-resolution.”

Kapak Yazıları: Üst: *S&A IEPA – Stratejik Finans ve Performans Serisi* Orta: *Kitapçık 06 – Uluslararası Raporlamada Kültürel Kodlar* Alt: *IFRS · Dilsel Belirsizlik · AI Çeviri Riskleri*

İÇİNDEKİLER

1. Giriş: IFRS Neden Ülkeden Ülkeye Farklı Yorumlanıyor?
2. Kültürel Kodlar: Finansal Dilin Görünmeyen Katmanı
3. IFRS Standartlarında Dilsel Belirsizlik
4. Yapay Zeka Çevirilerinde Risk: Dipnot ve Açıklama Hataları
5. IFRS’in Ülkelere Göre Yorum Farkları
6. AI ile Dipnot Yazdırma: Avantajlar ve Tehlikeler
7. Çeviri Hatalarının Finansal Etkisi

8. CFO ve Denetçiler İçin Uygulanabilir Mini Framework
9. Temsili Uygulama Örneği: AI Çeviri Kaynaklı Dipnot Hatası
10. Sonuç: IFRS'in Geleceği – İnsan + AI Yorumlama
11. CTA – S&A IEPA ile Uluslararası Raporlama ve AI Entegrasyonu

■ KİTAPÇIK METNİ

1. Giriş: IFRS Neden Ülkeden Ülkeye Farklı Yorumlanıyor?

IFRS küresel bir standarttır; ancak uygulaması **kültürel kodlara** bağlıdır. Aynı paragraf, farklı ülkelerde farklı anlamlara gelebilir:

- dilsel yapı
- kültürel ifade biçimi
- finansal terminoloji
- hukuki yorum geleneği

Bu nedenle IFRS, “tek bir standart” gibi görünse de **çoklu yorum katmanlarına** sahiptir.

2. Kültürel Kodlar: Finansal Dilin Görünmeyen Katmanı

Kültürel kodlar, bir ülkenin:

- risk algısı
- belirsizlik toleransı
- finansal raporlama geleneği
- hukuki yorum biçimi

gibi unsurları içerir.

Örneğin:

- Alman raporlama kültürü → kesinlik odaklı
- İngiliz raporlama kültürü → yoruma açık
- Türk raporlama kültürü → mevzuat uyumlu ama pratik çözümlere açık

Bu kodlar IFRS yorumlarını doğrudan etkiler.

3. IFRS Standartlarında Dilsel Belirsizlik

IFRS metinleri İngilizce yazılır. Ancak bazı ifadeler **belirsizdir**:

- “may be appropriate”
- “significant judgement”
- “substance over form”
- “reasonably assured”

Bu ifadeler farklı kültürlerde farklı anlamlara gelir.

4. Yapay Zeka Çevirilerinde Risk: Dipnot ve Açıklama Hataları

AI çeviri araçları:

- dipnotları
- açıklamaları
- denetim raporlarını
- sözleşme metinlerini

otomatik çevirebilir.

Ancak riskler vardır:

- teknik terim hatası
- bağlam kaybı
- kültürel kod uyumsuzluğu
- IFRS kavramlarının yanlış çevrilmesi

Örneğin: “Impairment” → “zarar” değil, “değer düşüklüğü” AI bunu yanlış çevirebilir.

5. IFRS’in Ülkelere Göre Yorum Farkları

Aynı IFRS paragrafı:

- Türkiye’de → mevzuat uyumlu
- İngiltere’de → prensip odaklı
- ABD’de → detay odaklı (US GAAP etkisi)
- Japonya’da → ihtiyatlılık odaklı

şekilde yorumlanabilir.

Bu farklar CFO’lar için kritik riskler yaratır.

6. AI ile Dipnot Yazdırma: Avantajlar ve Tehlikeler

AI dipnot yazabilir; ancak:

Avantajlar:

- hız
- tutarlılık
- otomatik veri çekme
- çoklu senaryo üretimi

Tehlikeler:

- yanlış IFRS referansı

- bağlam kaybı
- kültürel kod uyumsuzluğu
- denetim riskleri

Bu nedenle AI dipnotları **insan tarafından doğrulanmalıdır**.

7. Çeviri Hatalarının Finansal Etkisi

Yanlış çeviri:

- yanlış yorum
- yanlış sınıflandırma
- yanlış değerlendirme
- yanlış dipnot açıklaması

doğurabilir.

Bu hatalar finansal tabloları etkiler.

8. CFO ve Denetçiler İçin Uygulanabilir Mini Framework

5 Adımlı Uygulama:

1. IFRS metninin orijinal İngilizcesini referans al
2. AI çeviriyi yalnızca taslak olarak kullan
3. Kültürel kod farklarını kontrol et
4. Dipnotları insan-AI birlikte doğrula
5. Denetim komitesine çeviri risk raporu sun

9. Temsili Uygulama Örneği: AI Çeviri Kaynaklı Dipnot Hatası

Temsili bir örnek:

AI, “significant judgement” ifadesini “önemsiz değerlendirme” olarak çevirdi. Bu hata:

- risk açıklamasını zayıflattı
- denetim komitesinde yanlış algı yarattı
- finansal tablo güvenilirliğini düşürdü

Bu örnek **temsili** olup gerçek bir vaka değildir.

10. Sonuç: IFRS’in Geleceği – İnsan + AI Yorumlama

Uluslararası raporlama artık:

- kültürel kodlar
- dilsel belirsizlik
- AI çeviri riskleri

üçgeninde şekilleniyor.

Gelecek, **insan + AI birlikte yorumlama** modelidir.

CTA – S&A IEPA ile Uluslararası Raporlama ve AI Entegrasyonu

IFRS yorum farklarını yönetmek, dipnot çeviri risklerini azaltmak, AI destekli raporlama süreçleri kurmak veya uluslararası finansal raporlama kalitenizi artırmak isterseniz S&A IEPA olarak yanınızdayız.